

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Примљено: 18.2.2026.

Организација	Предлог	Предност

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
родитеља и име
Датум и место рођења

Јовановић, Синиша, Александра
06.10.1988. године, Ниш

Основне студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
Основне академске студије педагогије
дипломирани педагог
2007.
2011.
9,32

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена
Научна област
Наслов завршног рада

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
Мастер академске студије педагогије
мастер педагог
2011.
2013.
9,71
Педагогија
Индивидуализација у процесу описног оцењивања ученика

Докторске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Година уписа
Остварен број ЕСПБ бодова
Просечна оцена

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
Докторске академске студије педагогије
2017.
170
10,00

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске
дисертације
Име и презиме ментора,
звање
Број и датум добијања
сагласности за тему
докторске дисертације

Управљање интензитетом вршњачких конфликта у савременој школи
Бисера Јевтић, редовни професор
8/18-01-004/22-020
20.05.2022.

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна
Број поглавља
Број слика (шема, графикона)
Број табела

217
Увод, 5 поглавља (теоријски приступ проблему истраживања садржи 3 главна поглавља; методолошки приступ проблему истраживања; резултати истраживања и тестирање хипотеза; дискусија; закључна разматрања и педагошке импликације), литература, прилози и биографија.
3 схеме, 6 графикона
38 и 6 у прилозима

ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	<p>Јевтић, Б. и Јовановић, А. (2018). Саветодавно-васпитни рад и превенција насиља. <i>Годишњак Педагошког факултета у Врању</i>, 9(2), 45–56. https://doi.org/10.5937/gufv1802045J</p> <p>Циљ овог истраживања је да се утврди заступљеност агресивности међу адолесцентима, односно пркошења и супротстављања, поремећаја у опхођењу, да ли су ученици жртве или насилници, као и какав је њихов однос са стручним сарадницима. Резултати су показали да ученици испољавају низак степен агресивности, нису насилници и жртве и немају поремећај опхођења. Показало се да је највише заступљено пркошење и супротстављање. Ученици који испољавају виши степен пркошења и супротстављања чешће се позивају на саветодавни разговор. Ученици са вишим степеном насилног понашања и поремећајем опхођења, као и жртве се такође чешће позивају на саветодавни разговор. Значај овог истраживања огледа се у осврту на изграђивање позитивног, кооперативног односа између ученика и стручних сарадника као саветодаваца, као и изражавање потребе за истраживањем ове области.</p>	M52
2	<p>Јовановић, А. (2019). Школска клима и превенција вршњачких конфликта. <i>Зборник радова Педагошког факултета у Ужицу</i>, 22(21), 61–76. DOI: 10.46793/Zbradova21.061J</p> <p>Теоријском анализом налаза истраживања и схватања аутора разматра се значај превенције вршњачких конфликта која је од значаја за развој социо-емоционалних компетенција, односно значај превентивног деловања школе с циљем неговања позитивних међуљудских односа. Превенцијом вршњачких конфликта креира се школска клима са културом мира, а ученици уче социјалној одговорности. Школска клима и интерперсонални односи ученика међусобно су условљени и повезани. Вршњачка медијација и ученички активизам јесу начини превентивног деловања школе с циљем развијања позитивних међуљудских односа. Улога школе је да ученике подстиче на сарадњу и компромисе, односно на вршњачку медијацију и активизам.</p>	M52
3	<p>Јовановић, А. (2019). Педагошка обележја саветодавног рада са ученицима. У: Г. Ђигић, и Л. Милошевић-Радловић, (ур.), <i>Тематски зборник радова Наука и савремени универзитет 8, Том 1, Савремено друштво и наука</i> (129–142), 10. новембар 2018. Ниш: Филозофски факултет. УДК 371.12:37-051; 37.048.2</p> <p>У раду је дат приказ педагошких обележја саветодавног рада педагога са ученицима. Саветодавни рад је сагледан као процес који има своје приступе, облике и развојни ток са различитим исходима, као разговор са својим фазама и техникама. У центру саветовања је ученик, његове потребе, осећања и развој. Саветовање је педагошка вештина која се учи и развија. Обухвата широк спектар области. Ефикасност саветодавног рада темељи се на професионалним вештинама саветодавца, жељи корисника саветовања за позитивном променом, и саветодавном односу који се између њих изграђује у процесу саветовања. Неопходно га је посматрати као постулат савремених тенденција у друштву, у коме се појединац сусреће са различитим изазовима када му је потребан савет и подршка.</p>	M63
4	<p>Jovanović, A. (2019). Stilovi ponašanja učenika srednje škole u konfliktnim situacijama sa vršnjacima. U: J. Stanišić i M. Radulović, (ur.). <i>Obrazovanje u funkciji modernizacija društva, Zbornik rezimea</i>, 24. <i>Međunarodna naučna konferencija „Pedagoška istraživanja i školska praksa“</i> (112–113). Beograd: Institut za pedagoška istraživanja. ISBN 978-86-7447-147-0</p> <p>Cilj rada je da se ispituju stilovi ponašanja učenika srednje škole u konfliktnim situacijama sa vršnjacima. Rezultati pokazuju da kod manje od polovine učenika preovladava saradnja kao stil ponašanja u interakciji sa vršnjacima. Pored saradnje najčešće se konfliktu pristupa nadmetanjem, izbegavanjem i kompromisom, dok je udovoljavanje drugima najmanje zastupljeno. Školski uspeh utiče na stil postupanja u konfliktima, dok pol učenika ne utiče na razlike u nadmetanju i udovoljavanju kao stilu postupanja u konfliktnim situacijama. Realizacija programa vršnjačke medijacije u školi jedan je od načina prevencije konflikata.</p>	M34
5	<p>Максимовић, Ј. и Јовановић, А. (2020). Саморефлексија одељењских старешина и перцепције ученика о управљању вршњачким конфликтима. <i>Наша школа</i>, XXVI(1), 97–122. https://doi.org/10.7251/NSK2001097M</p> <p>Рад се бави компетенцијама одељењских старешина за вођење саветодавних разговора са ученицима с циљем разрешења вршњачких конфликта, сагледаних на основу саморефлексија одељењских старешина и перцепција ученика. Одељењске старешине позитивније вреднују своју компетентност за разлику од ученика. Радни стаж одељењских старешина не утиче на саморефлексију о компетентности, док школски успех и изграђено поверење код ученика утичу на њихову перцепцију компетентности одељењских старешина. Ученици бољег школског успеха</p>	M52

и са изграђеним поверењем позитивније процењују одељењске старешине. Резултати указују на потребу постојања критичког пријатеља који ће помоћи одељењском старешини да постане објективнији, на потребу професионалног развоја с акцентом на развијању социо-емоционалних компетенција, као и већу сарадњу са ученицима слабијег школског успеха.

- 6 Јовановић, А. (2022). Разлози настанка вршњачких конфликта у савременој школи. M53 Годишњак за педагогију, 7(2), 103–119. <https://doi.org/10.46630/gped.2.2022.7>

У раду су анализирани резултати истраживања чији је циљ да се утврде разлози настанка вршњачких конфликта у школи према перцепцијама ученика и одељењских старешина. Узорак истраживања чине ученици основних и средњих школа и одељењске старешине са територије града Ниша. Перципирају се разни извори конфликта међу вршњацима. Понашање у дигиталном окружењу је учесталији разлог вршњачких конфликта код ученика основне школе према перцепцијама одељењских старешина. Разлике у мишљењима и неприхватање различитости као извори конфликтних ситуација вршњака најзаступљенији су према перцепцијама ученика и према перцепцијама одељењских старешина ученика средње школе. Код ученика основне школе доминирају и различити облици вређања као разлози вршњачких конфликта, што су и перцепције одељењских старешина.

- 7 Јовановић, А. (2023). Вршњачки конфликти у школи: медијација и саветовање. У: Ј. М63 Скробић и С. Здравковић, (ур.) Тематски зборник радова са скупа Наука и студенти-Студкон 4 (335–349), 10. новембар 2018. Ниш: Филозофски факултет. <https://doi.org/10.46630/stu4.2023> УДК 316.624-057.874; 371.5

Циљ овог рада је да прикаже начине предупређивања вршњачких конфликта кроз саветодавну и медијаторску улогу педагога, саветодавни разговор и учење адекватном стилу поступања у конфликтним ситуацијама. Конструктивна размена мишљења је основа добрих међуљудских односа, а она се учи нарочито у периоду развоја личности, односно у периоду школовања. Медијатор као посредник и преговарач има улогу да помогне разрешење сукоба. Педагог преузима саветодавно-медијаторску улогу, помаже разрешење сукоба, али такође утиче на ученике да сами буду медијатори и сукобе решавају адекватном комуникацијом и залагањем за себе, кроз уважавање потреба и права других.

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

ДА **НЕ**

Потврђује се да кандидаткиња Александра Јовановић испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

У раду се анализира деловање на интензитет вршњачких конфликта, полазећи од становишта да је ова појава у педагошким истраживањима недовољно концептуализована и емпиријски разматрана. Теоријски приступ проблему истраживања структуриран је кроз три целине у оквиру којих су систематично размотрени основни појмови, аспекти управљања интензитетом вршњачких конфликта у школском окружењу и релевантни налази досадашњих истраживања. Управљање интензитетом вршњачких конфликта сагледано је кроз три међусобно повезана аспекта: саветодавно-васпитни рад одељењских старешина и стручних сарадника, компетентност ученика за вршњачку медијацију и планирање активности у оквиру васпитно-образовних програма школе. Улога одељењских старешина, педагога и психолога анализирана је кроз процесе планирања, реализације, праћења и евалуације саветодавно-васпитног рада, као и кроз вођење саветодавног разговора, док је улога ученика разматрана кроз њихову активну партиципацију у вршњачкој медијацији.

Предмет и циљ истраживања су јасно дефинисани и доследно операционализовани кроз истраживачке задатке и хипотезе. Одабир варијабли, инструмената и статистичких процедура усклађен је са теоријским оквиром и истраживачким проблемом. Истраживачки инструменти су теоријски утемељени и резултат су самосталног конципирања, а структура рада омогућава јасан прелаз од теоријских разматрања ка анализи и дискусији емпиријских налаза.

Анализом односа између интензитета вршњачких конфликта и кључних аспеката управљања овом појавом омогућено је прецизније разумевање проучаваних процеса. Посебна пажња посвећена је саветодавно-васпитном раду и вршњачкој медијацији, као и васпитно-образовним програмима школе као основи превентивног и интервентног деловања. На основу добијених резултата и изведених закључака указује се да школе у одређеној мери управљају интензитетом вршњачких конфликта, уз јасно уочен простор за даље унапређивање овог процеса и његово даље научно проучавање.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (до 200 речи)

Постављени циљ истраживања је у целини остварен. На основу спроведеног емпиријског истраживања и примењених статистичких процедура утврђено је да школе у одређеној мери управљају интензитетом вршњачких конфликта, уз јасно уочен простор за унапређивање овог процеса. Истраживањем је сагледана актуелна интензивност вршњачких конфликта у школском контексту и испитана природа односа између интензитета конфликта и кључних аспеката управљања овом појавом.

Систематичном анализом аспеката деловања, адекватно конципираном истраживачком апаратуром и аргументованом интерпретацијом резултата, изведене су смернице које представљају допринос васпитно-образовној теорији и пракси. Потврђене и одбачене хипотезе омогућиле су продубљено разумевање проучаване, недовољно истражене појаве, као и издвајање релевантних детерминанти управљања интензитетом вршњачких конфликта.

Резултати указују да се поступци саветодавно-васпитног рада одељењских старешина, педагога и психолога примењују у школској пракси, уз потенцијал њихове шире и систематичније примене. Такође је показано да ученици поседују компетентност за вршњачку медијацију, која може бити даље развијана, као и да унапређивање и међусобно повезивање васпитно-образовних програма представља значајну основу за ефективно превентивно и интервентно деловање у овој области.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

Овим истраживањем је са педагошког становишта целовито сагледана појава вршњачких конфликта и њиховог интензитета, имајући у виду да се ова проблематика у значајној мери проучава у оквиру сродних научних дисциплина. Развијен је аналитички оквир за разматрање управљања интензитетом вршњачких конфликта у школском контексту, заснован на идентификовању и интегрисању кључних аспеката деловања на појаву интензивних конфликта у периоду адолесценције, чиме се указује на пожељне правце педагошког деловања усмерене ка спречавању њихове ескалације у насилно понашање.

У раду је јасно дефинисана улога одељењских старешина у оквиру саветодавно-васпитног рада, док је улога педагога и психолога у овом процесу додатно конкретизована. Као значајни елементи управљања интензитетом вршњачких конфликта издвајају се поступци планирања, реализације, праћења и евалуације саветодавно-васпитног рада, као и вођење саветодавног разговора. Посебно је истакнута активна улога ученика у регулисању вршњачких социјалних односа посредством развијања компетентности за вршњачку медијацију, сагледане кроз релевантне личне карактеристике и спремност за вођење медијације у свим њеним фазама.

Издвајањем детерминанти управљања интензитетом вршњачких конфликта и анализом односа између интензитета конфликта и аспеката деловања на ову појаву, указује се на значај унапређивања и међусобног садејства васпитно-образовних програма у школском контексту.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Кандидаткиња Александра Јовановић је у оквиру докторске дисертације пружила свеобухватан, концептуално и методолошки утемељен приказ процеса управљања интензитетом вршњачких конфликта у савременој школи, полазећи од релевантних теоријских оквира, савремених емпиријских истраживања и захтева васпитно-образовне праксе. Систематским теоријским уобличавањем истраживачког проблема, примереним методолошким приступом и реализацијом емпиријског истраживања омогућено је аналитички утемељено сагледавање проучаване појаве и потенцијала педагошког деловања у школском контексту. На основу аргументовано интерпретираних резултата, изведених закључака и формулисаних смерница за даља истраживања и практично поступање, кандидаткиња је показала висок ниво научне и истраживачке зрелости, уз јасно назначена ограничења истраживања и релевантне педагошке импликације.

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

Кандидаткиња Александра Јовановић је показала оригиналност и самосталност у раду. Продукти овог рада јесу оригинални и релевантни резултати о проучаваној проблематици и од значаја су за васпитно-образовну теорију и праксу. На основу свега наведеног Комисија даје позитивно мишљење о урађеној докторској дисертацији. Комисија предлаже да се докторска дисертација „Управљање интензитетом вршњачких конфликта у савременој школи“ прихвати, а кандидаткињи Александри Јовановић одобри одбрана.

КОМИСИЈА

Број одлуке НСВ о именовању Комисије 818-01-1/26-26

Датум именовања Комисије 23.01.2026. године

Р. бр.	Име и презиме, звање		Потпис
1.	Драгана Јовановић, ванредни професор	председник	
	Педагогија	Филозофски факултет Универзитета у Нишу	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	
2.	Бисера Јевтић, редовни професор	ментор, члан	
	Педагогија	Филозофски факултет Универзитета у Нишу	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	
3.	Бране Микановић, редовни професор	члан	
	Педагогија	Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	
4.	Марија Јовановић, редовни професор	члан	
	Педагогија	Филозофски факултет Универзитета у Нишу	
	(Научна област)	(Установа у којој је запослен)	

Датум и место: